A-I/1/1274/21

प्रथमसत्रार्द्धम्

प्रथमपत्रम्

पुराणेतिहासः

समयः घण्टात्रयम् **पूर्णाङ्काः 80**

अ. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः। **(15×2=30)**

1. कीदृशः राजा प्रजाः रञ्जयति ?
2. पौरहितैषिणा सगरेण कथम् असमञ्जाः व्यक्ताः ?
3. अवलिप्तस्य गुरोः कः शाश्वतः भवति ?
4. राज्ञां कः सनातनधर्मः कथितः ?
5. कथं राजा हिमवानिव भूतानां विश्वास्यो जायते ?
6. राजसत्तमः राजा कः ?
7. राजा कैः आत्मसम्बन्धिनः परीक्षेत ?
8. कौ भूमिं ग्रसेते ?
9. वन्याश्रमपदं कथं लभेत ?
10. सन्यासी कथं तिष्ठेत् ?
11. सुनीथा कस्य दुहिता कस्य च मातेति उक्ता ?

अथवा

स्वयंभुवा प्रोक्तानि कामजव्यसनानि कानि ?

12. शान्तिपर्वणि कति आश्रमाः उक्ताः ? के च ते ?

अथवा

राजधर्मे कति सन्धयः सन्ति ? के च ते ?

13. निषादाः कथं सम्भूताः ?

अथवा

राजा पृथुः कैः अभिषेचितः ?

14. कः ब्राह्मणः निरयं प्रयाति ?

अथवा

किं धर्माश्रमपदं भवेत् ?

15. केषु राज्येषु धर्मो न व्यवतिष्ठते ?

अथवा

कः साधकः ब्रह्मसममश्नुते ?

ब. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः। **(5×6=30)**

16. राज्ञः के गुणाः सततं स्थिराः स्युः ? प्रतिपादयत।

17. दण्डनीत्या युगनिर्माणं कथं जायते पर्यालोचयत।

18. कर्त्तव्यपालनमहत्त्वं पठितग्रन्थदिशा विमृशत।

अथवा

विष्णुमान्धाता सम्बादरहस्यमुद्घाटयत।

19. राज्ञः परमकर्त्तव्यानि निरूपयत।

अथवा

स्वधर्मेवर्त्तमानः वैश्यः किं कुर्यात् आलोचयत।

20. भीष्मकृत–श्रीकृष्णस्तुतेः महत्त्वं विशदयत।

अथवा

राज्यरक्षासाधनानि महाभारतदिशा प्रतिपादयत।

स. दीर्घोत्तरीयः प्रश्नः समाधेयः। **(1×20=20)**

21. "राजा युगचतुष्टयकारणम्" इति शीर्षकोपेतः प्रबन्धः लेख्यः।

अथवा

वर्णाश्रमधर्मान् महाभारतदिशा पर्यालोचयत।

अथवा

महाभारतदिशा राष्ट्ररक्षोपायाः विवेचनीयाः।

A-I/2/1275/21

प्रथमसत्रार्द्धम्

द्वितीयपत्रम्

पुराणेतिहासः

समयः घण्टात्रयम् **पूर्णाङ्काः 80**

अ. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः। **(15×2=30)**

1. केषाम् ऋषभ-पुत्राणां नवयोगेश्वरेषु गणना क्रियते?
2. केन प्रियव्रतः अवगतपरमार्थतत्त्वः जातः?
3. उत्तमतामसरैवताः के? एते केषामधिपतयः बभुवुः?
4. गृहाश्रमः कस्य अवद्यं न करोति?
5. किमर्थमादिदेवः स्वभवनादवततार?
6. देवयानी कस्य दुहिता कथिता?
7. प्रियव्रतेन कति द्वीपाः सृष्टाः? के च ते?
8. केन मैत्रीं न कुर्यात्?
9. भरतः तपस्यायै कं वनं जगाम?

अथवा

श्रीमद्भागवते कति स्कन्धाः श्लोकाश्च सन्ति?

10. कथं भद्रकाली सहसा उच्चचाट?

अथवा

नाभिः समाधिना कं देवमुपासितवान्?

11. महत्सेवां कस्य द्वारमाहुः?

अथवा

राजर्षिभरतः कस्य कन्यकामुपयेमे?

12. हरिः कुत्र केषां वात्सल्येन सन्निधाप्यते?

अथवा

कालाञ्जरपर्वते मृगशरीरं कः प्राप्तवान्?

13. के ऋषभपुत्राः भागवतधर्मदर्शनाः बभुवुः?

अथवा

का जयन्ती? सा कान् जन्म दत्तवती?

14. ऋषभदेवः कस्यावतारेति अभिहितः?

15. पञ्चमस्कन्धे भागवतस्य किं लक्षणमभिहितम्?

ब. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः। **(5×6=30)**

16. पूर्वचित्ति-अप्सरसः सौन्दर्यं वर्णयत।

17. मृगसुतहीनस्य राजर्षिभरतस्य व्याकुलतां वर्णयत।

18. ऋषभदेवस्याजगरवृत्तिं ग्रन्थदिशा आलोचयत।

अथवा

गुरुर्नसस्यात् स्वजनो न स स्यात् पितानस स्यात् जननी न सा स्यात्।

दैवं न तत् स्यानप्रतिश्च स स्यात् न मोचमेद्यः समुपेतमृत्युम्।

-पद्यस्य समुचिता व्याख्या विधेया॥

19. ऋषभदेवस्य सदुपदेशान् वर्णयत्।

अथवा

प्रियव्रतकृतं भूविभाजनप्रकारं समुपस्थापयत।

20. मकरध्वजवशमुपनीतस्याग्निध्रस्य जडतां वर्णयत।

अथवा

“यदयच्छीर्षव्याचरितं तत्तदनुवर्त्तते लोकः” उक्तेः भावः लेख्यः।

स. एकः प्रश्नः समाधेयः। **(20×1=20)**

21. प्रियव्रतवंशं पठितग्रन्थदिशा वर्णयत।

अथवा

अग्निध्रचरितं श्रीमद्भागवताधारेण वर्णयत।

अथवा

रहूगणभरतयोः आलापं सविस्तरं प्रतिपादयत।

A-I/3/1276/21

प्रथमसत्रार्द्धम्

तृतीयपत्रम्

पुराणेतिहासः

समयः घण्टात्रयम् **पूर्णाङ्काः 80**

अ. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः। **(15×2=30)**

1. वासुदेवकथा कान् पुनाति ?
2. भगवान् कुत्र जनिष्यते इति ब्रह्मणोक्तम् ?
3. उत्तमश्लोकगुणानुवादात् कः विरज्येत ?
4. कैः सह ब्रह्मा क्षीरपयोनिधेस्तीरं जगाम ?
5. नारदः कंसं किमभिहितवान् ?
6. जन्मवतां देहेन सहः कः जायते ?
7. कथं बलं सकर्षण इति प्राहुः ?
8. व्रजकुमारिकाः कं मन्त्रं जपन्त्यः पूजां चक्रुः ?
9. केषां कामः कामाय न कल्पते ?
10. केषां जन्म वरं केभ्यश्च अर्थिनः विमुखाः न यान्ति ?
11. वृन्दावनं भुवः कीर्तिं कथं वितनोति ?

अथवा

मूढमतयः हरिण्यः कथं धन्याः भवन्ति स्म ?

12. विमानगतयः देव्यः कथं मुमुहुः ?

अथवा

कदा जलदा सर्वस्वं हित्वा शुभ्रवर्चसः विरेजुः ?

13. मेघे वर्षति हरिः कीदृशं वनं प्राविशत् ?

अथवा

कथं मण्डूकाः गिरः व्यसृजन् ?

14. स्वप्रजाकृतः अपराधः केन सोढव्यः ?

अथवा

भगवत्पादरजाः प्रपन्नाः किं न वाञ्छन्ति ?

15. कृष्णे न्यस्तेक्षणा भीताः काः रुदत्य इव तस्थिरे ?

अथवा

पशुपाङ्गजः कः ? तस्मै कः ननामे ?

ब. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः। **(5×6=30)**

16. शरदृतुं पठितग्रन्थदिशा वर्णयत।

17. श्रीमद्भागवतमाधृत्य वर्षर्तुशोभां समुपस्थापयत।

अथवा

वसुदेवकृत-स्तुतेः सारं लिखत।

18. श्रीकृष्णाभिषेकलीला प्रतिपादनीया।

अथवा

अज्ञानसंज्ञौ भवबन्धमोक्षौ द्वौनामनान्यौस्त ऋतज्ञभावात्।

अजस्रचित्यात्मनि केवलेपरे विचार्यमाणे तरणाविवाहनी॥ -सप्रसङ्गं व्याख्या कार्या।

19. कालियदमनलीलां सविस्तरं प्रतिपादयत।

अथवा

गर्भस्तुतेः साराशं प्रतिपादयत।

20. श्रीकृष्णगर्भप्रवेशविषये टिप्पणी देया।

अथवा

भगवता कृतं पृथिव्याश्वासनं वर्णयत।

स. एकः प्रश्नः समाधेयः। **(1×20=20)**

21. भगवता कृतं गोपीवस्त्रहरणं सविस्तरं वर्णयत।

अथवा

ब्रह्मस्तुतेः महत्वं विवेचनीयम्।

अथवा

श्रीमद्भागवतस्य महापुराणत्वं साधयत।

A-I/4/1277/21

प्रथमसत्रार्द्धम्

चतुर्थपत्रम्

पुराणेतिहासः

समयः घण्टात्रयम् **पूर्णाङ्काः 80**

अ. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः। **(15×2=30)**

1. द्रुते चित्ते विनिक्षिप्तः स्वाकारः केन शब्देन कथ्यते ?
2. कामक्रोधादयः कस्य तापकाः ?
3. द्रवतायां प्रविष्टं सद्वस्तु काठिन्ये सति मुञ्चति न वा ?
4. केषां मते चित्तं विषयाकारं न गृह्णाति ?
5. कुत्र प्रविष्टः सुखाकारः रसः भवति ?
6. एकैकं वस्तु व्याकारं कथमीक्ष्यते ?
7. कान्तादिमानेन मेयं किम् ?
8. गुणमयी का ?
9. मनोगतः वस्त्वाकारः किं नाम्ना अभिधीयते ?
10. शिथिलीभावं मनः कथं जायते ?
11. व्यञ्जकः आलोकः कस्य आकारं गृह्णाति ?

अथवा

पुमर्थं नाम किम् ?

12. विषययोगेन मनः किं गृह्णाति ?

अथवा

अखिलतुष्ट्यै कः किं व्यनक्ति ?

13. सन्निधानकामजन्यरतेः भेदौ कौ ?

अथवा

चिरकालेन निपीडिताः के ?

14. गुणमयी का ?

अथवा

कीदृशी धीः न गृह्णाति न वास्यते ?

15. चित्तद्रवत्वोपायाः नारदेन कुत्र वर्णिताः ?

अथवा

को नाम हर्षः ?

ब. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः। **(5×6=30)**

16. भगवद्भक्तिरसायनस्य प्रयोजनं विमृशत।

17. चित्तस्य तापकान् प्रतिपादयत।

18. चित्ते प्रविष्टस्य भावस्य स्थायित्वं निरूपयत।

अथवा

क्रोधस्य चित्रद्रावकत्वं साधयत।

19. स्थायिनः परमानन्दत्वं निरूपयत।

अथवा

श्रृङ्गारस्य बलवत्तरत्वं विमृशत।

20. चित्रस्य विषयाकारत्वं पर्यालोचयत।

अथवा

तमोभिभूतरतिं लिखत।

स. एकः प्रश्नः समाधेयः। **(1×20=20)**

21. भक्तेः लक्षणं स्वरूपञ्च ग्रन्थदिशा समुपस्थापयत।

अथवा

भक्तिरसायनस्य वर्ण्यविषयान् प्रतिपादयत।

अथवा

रसानुभवप्रकारः विमृश्यताम्।